

København den 5. august 2010

Til Etisk Råds Sekretariat

Vi, Vibeke Manniche, børn- og ungelæge, og undertegnede, opfordrer Etisk Råd til at gå i dybden med og lave en redegørelse vedrørende det rimelige i, at børn hvert år faster og udsultes i den periode som Ramadanen varer - og det af følgende årsager:

Faste og udsultning, hvor barnet eller den unge hverken spiser eller drikker, fra solopgang til solnedgang, er jo et brud på FNs Børnekonvention og omsorgssvigt.

Ramadanen er den islamiske fastemåned og følger den muslimske kalender, der er en månekalender. Alle 12 måneder består således af 29 eller 30 dage, hvilket betyder, at Ramadanen årligt rykker 11 dage frem i forhold til den gregorianske kalender, som vi benytter her i Danmark. Det har så også den religiøse betydning, at man ikke dyrker en bestemt årstid, da man ikke må dyrke andet end Allah. Ramadanen starter i år den 11. august.

Ramadanen er en traditionel skik med sundhedsskadelige konsekvenser. Børn har brug for morgenmad, væske, frokost samt hyppige mellemmåltider for at kunne være friske, fysisk aktive og opmærksomme.

Undersøgelser viser da også, at Ramadanen får opmærksomheden til at falde, øger trætheden mærkbart og påvirker humøret i negativ retning.

Et nyt studie peger endvidere på, at forekomsten af migræne og hovedpine stiger under Ramadanen og at den ligeledes virker forstyrrende på søvnrytmen. Et andet studie har netop vist, at sult hos børn påvirker helbredet negativt samt øger forekomsten af kroniske sygdomme.

Ét er hvordan en forstyrret søvnrytme påvirker voksne, for eksempel i trafikken og ved betjening af maskiner, noget andet er hvordan det påvirker et barn.

Ramadanen sker på bekostning af barnets trivsel og udsultningen er at betragte som omsorgssvigt i de uger, som den står på.

Konsekvenserne af Ramadanens udsultning er for børn:

- øget træthed og uoplagthed
- nedsat koncentration og opmærksomhed
- nedsat indlæring

- mavepine

- pirrelighed
- øget risiko for ulykker
- øget forekomst af migræne og hovedpine
- forstyrret søvnrytme
- påvirkning af stofskiftet, herunder påvirkning af puberteten

Fastereglerne under Ramadanen går udover barnets trivsel og er at betragte som omsorgssvigt i de uger den står på Derfor er den uforenelig med et almindeligt sundt og udviklende børneliv.

Sådan en skik er skadelig for børn og burde af den grund være forbudt for børn og udelukkende forbeholdt voksne over 18 år.

Når børn påføres/påtvinges faste under Ramadanen, så bør det efter bedste lægefaglige standard anmeldes efter Servicelovens § 36: "Den der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets udvikling eller sundhed i fare, har pligt til at underrette kommunen".

Indsatsen skal gælde i forhold til børn under 18 år, da faste ikke alene har betydning for det lille barn, men også for teenageren som er i vækstspurten, udvikler sine køns karakteristika og kort sagt skal bruge masser af energi på at vokse, udvikle sig og lære.

For børns vedkommende er fasten et brud på FNs Børnekonvention - og især på artikel 24 - hvori der står: "Barnets ret til at opnå den højest mulige grad af sundhed og at have adgang til sundhedsydelse og lægehjælp med særlig vægt på forebyggende sundhedspleje. statens forpligtelse til at nedbringe børnedødeligheden og til at arbejde for afskaffelse af traditionelle skikke, der kan skade barnets sundhed".

At barnet kan have en kronisk sygdom, for eksempel sukkersyge, er naturligvis en yderligere skærpene omstændighed, hvor fasten kan blive direkte livstruende

Ofte foregår der en slags religiøs mobning troende/muslimere imellem, hvor man som forældre presses til at få børnene til at faste og små børn presses af større børn, for på den måde at bevise at man er rettroende. Dette forhold har den konsekvens, at mange familier ikke tør lade deres børn gå fri, også selvom de har en idé om at udsultningen ikke er hensigtsmæssig for deres børn. Imamerne har ofte en stor magt og det kan

være svært at argumentere imod dem. Dvs at man ofte som forældre kan komme til at tage et større hensyn til denne traditions opretholdelse end til hvad der er bedst for barnets trivsel. Men toneangivende teologer i den islamiske verden har flere gange udtalt at børn ikke skal faste.

Hvis fasten/udsultningen blev forbudt for børn, så ville forældrene lettere kunne omgå presset fra imamerne og hvem der ellers er toneangivende og henvise til lovgivningen her i landet og hvad vi ved der er bedst for barnet i 2010.

Det er vigtigt for os at understrege, at det her handler ikke om religion, men om børnenes trivsel og ve og vel i 2010.

Venlig hilsen

Vibeke Manniche og Naser Khader